

tako zelo razširja. Ko roža ali šipek, tulipani podobni cvet, prikaže se navadno meseca avgusta in septembra, najrajši po zadnji košnji. Spomladi se prikažejo debeli, široki listi, in močne glavice, ki so polne rujavega semena. Ta rastlina se nahaja le na suhih travnikih in je v vseh svojih delih za živalsko truplo strupena. Povžita napravlja živini omotico in duši in mori druge in koristne senokošne rastline. Najbolj gotovo se ta senokošni plevel pokonča, ako se z ozko špičasto lopato z bližnjim drnom vred izbode, rastlina sama iz njega potegne, drn pa spet na svoje mesto posadi. Dva k sebi obrnjena delavca to delo bolj gotovo in hitro opravita. V novejšem času so nasvetovali, da se ta sitni plevel pokonča, travnik z govejim gnojem pognojiti, kar pa bode težko pomagalo. 2. Trnati gladež (*Ononis spinosa*, Haarhechel) je trnata rastlina, ki se močno zarezja in prezimuje. Le ako se izdere, se da pokončati. 3. Krvavi mlečnik (*Grosses Schälkraut*, *Chelidonium majus*) je bledezelena, prezimujoča rastlina. Cvet ima žolt in rumen razjedaven sok. Ta strupena rastlina se da le pokončati, ako se skrbno podira. 4. Zlatica (*Ranunculus acer*, *Scharfer Hahnenfuss*) je peterolistna rastlina z zlatorumenim cvetjem. Posebno škodljiva je strupena zlatica, ki na močvirnatih travnikih raste in pa žgeča zlatica po muževinah. Vse sorte teh zlatic se morajo ali z izdiranjem pokončati ali pa s pomlajenjem travnika z boljšimi travami zadušiti. 5. Pikasti mišjek in velika trobelika (*Conium maculatum*, *licuta virosa*, *Geflekter Schierling* *Wasserschierling*) je kobuličasta rastlina in zelo strupena in škodljiva. Raste večidel po senčnatih toplih krajih in ob potokih in rekah. Rastlina se mora s korenino vred izkopati. 6. Smrdljiva tudi strupena ločika (*Lactuca virosa*, *Gifflattib*) raste po suhih, pešnatih krajih in je za vsako živino škodljiva. Mora se izdreti, ako se hoče pokončati. (Konec prihi.)

M. Kako dolgo ali kako kratko se mora slama konjem rezati. Skušnje so pokazale, da so konji, katerim se je na mašini kolikor mogoče kratko slama v rezanje zrezala, mnogo bolj grizenju po črevesih ali koliki podvrženi. Umni gospodarji so začeli to prikazen premišljevat in preiskovati in našli so, da se konjem slama ne sme prekratko rezati. Rezanje namreč ne velja prav za prav ko krma, ampak le ko pridevek k nji, da se živali prisilijo drugo krmo, naj je že katerokoli zrnje drobno žvekati in dobro s slino pomešati. Ta namen pa bolj na dolgo rezano rezanje bolje doseže, ko prekratko. To vsakdo lahko sprevidi. Bolj na dolgo rezano rezanje je povsodi in vselej takrat potrebno, če se živini namočeni otrobi ali zdrobljeno zrnje poklada. Predolgo seveda zopet rezanje ne sme biti; $1\frac{1}{2}$ —2 centimetra bode najprej najbolj primerna dolgost. Veča dolgost bi bila ravno tako neprimerna, ko večja kratkost, če tudi manj nevarna.

M. Koliko senica plavica gosenic pokonča. Neki prijatelj vrtov na Angleškem si je vzel trud in čas in je opazoval, kolikor je par plavic svojim mladičem v gnezdo v četrtinki ure iz bližnjih sadnih in drugih dreves gosenic za pičo prinesel. Našel je, da 120 v jedni uri in na dan, po 16 ur rajtan, 1920 gosenic. Toraj v treh tednih, ki jih mladiči do polne godnosti potrebujejo ogromno število 40.320. Če je tudi res, da mladiči v prvih dneh svojega življenja ne potrebujejo toliko, se mora to vrajtati, kar stariši požro, dokler gnezdo delajo in valijo. Iz tega je toraj razvidno, kako potrebno je take drobne pokončevavke škodljivih gosenic kolikor mogoče varovati in njihov zarod gojiti.

M. Zimsko življenje raznih dreves. Sploh se misli, da je življenje v drevju popolnoma zastalo. Za one dele drevesa, ki se zunaj zemlje in na zraku nahajajo, se da to v občo reči, ne pa za korenine. Vzrok temu je namreč ta, da je zemlja saj v neki globočini za nekoliko stopinj toplejša od zraka. Göppert, neki učenjak na Šleskem, je pred kratkim opazil, da drevje tudi v hudi zimi, kakoršne so na Šleskem, ne preneha korenine poganjati. Po tem takem bi toraj bolje kazalo jeseni drevje pre- in posajati, kakor spomladi.

Sejmovi na Štajerskem. 27. dec. Orešje pri Brežicah, Vitanje; 28. dec. Straden.

Sejmovi na Koroškem. 27. Svinec, Labod, Steinfels, Weitensfeld; 28. Metniea.

Dopisi.

Iz Gradca. (V deželnem zboru) so 8. okt. Slovenci glasovali tudi zato, da bi se na Planini zavoljo večje varnosti žandarji nastavili, za kar je pet tamošnjih občin prosilo. Predlog se je sprejel in deželni odbor ima nalogo pri vladi na to delati, da se žandarji na Planini ustanovijo. Na prošnje takih srenj in okrajnih zastopov, ki so prevelike doklade zahtevali, se Slovenci niso nič ozirali, ker so davki že tako preveliki in stroški večkrat nepotrebni. Takih prošenj je bilo na kupe. Kjer je bila pa resnična potreba, so glasovali za to, da se majhna doklada naloži na pivo in žganje ali da se nekaj davka od nepotrebnih psov pobira. Izmed mnogih drugih obravnav in sklepov hočemo le tiste omenjati, kateri zadevajo samo nas Slovence in pa tiste, kateri so za vse Štajerce enako važni. Take obravnave v gospodarstvenih zadevah so bile: 1. Za popravo in varstvo Savinega obrežja med Kerškim in Brežicami se je dovolilo k prejšnjim 30.300 gld. še 8000 gld. 2. Predlog za varstvo Pesniškega obrežja se ni sprejel, temveč odložil, dasiravno je v tej stvari deželni odbor na temeljiti podlagi postavil za vredbo Pesnice sestavil. Tudi g. dr. Radaj je temeljito dokazal nujno potrebo te postave. Ko bi se Pesnica poravnala, bi se pridobilo 8938 oralov dobre zemlje, posebno

za travnike, pa tudi za druge pridelke. Da se je za zdaj ta važni predlog po liberalnih ustavovercih Slovincem na škodo zavrgel, naj služi v poduk za prihodnje volitve. 3. Vladi se je naročilo, naj Ogersko vlado pripravi in se z njo pogodi, da se Mura na Štajerski in Ogerski meji skupno poravnava. 4. Deželnemu odboru se je naložilo, vlado spodbujati da se poravnanje Savinje bolj temeljito in z večjo varnostjo za obstanek dovrši. 5. Deželni odbor ima skrbeti, da se železniški most, ki se bo pri Spodnjem Dravbergu čez Dravo delal, tako priredi, da se bo tudi za druge vozove in bojo porabljal. Ta predlog je stavil in utemeljil g. dr. Šuc.

(Dalje prih.)

Iz Vuhreda. (Pod nemčurstvom) ne vzdihuje in ne trpi noben okraj na slovenskem Štajerskem toliko, kolikor naš mahrenberški. Vse gre tukaj ponemčevanju na roke, zlasti v mahrenberški dekaniji grabi nemški živelj vedno globljeje med Slovence. V Soboti na primer in pri sv. Jerneju ni nobenega človeka pri družbi sv. Mohorja, še duhovnikov tamošnjih ne najdeš v Koledaru za l. 1879. gotovo edini zgled v čeli lavantinski škofiji, vsaka druga fara še je zmogla par goldinarjev za sv. Mohorja. Najboljše je v tej zadevi na Remšniku, kder je 5 svetnih moških in 7 ženskih družbenikov, in pri sv. Ožbatu, kder jih je zavsema 13. Brezno šteje 5, Mahrenberg 4 (svetna samo 2), Muta 5, Pernice zraven župnika samo 1 uda. Da je zlasti mahrenberška fara jako ponemčena, tega je zraven drugih uzrokov, največ kriv penzionirani učitelj Köchl, ki je kakih 40 let v mahrenberški šoli nemški podučeval, ker slovenski niti besedice ni znal. Otročiči 2—3 zarodov iz slovenske okolice, ki je v Mahrenberg všolana, trpeli so brezobzirno ponemčevanje. Jdnake težave in krivice trpijo slovenski okoličanje še zato, ker so z nemškim trgom v eno politično srenjo stlačeni. Vsled tega zapoveduje nemški mahrenberški župan in jegovi dedovje, koji so v srenjskem zastopu, celej okolici. Ti pa gledajo pred vsem na korist trga, česar jim tudi ne zamerimo, vendar okolica se zanemarja in trpi. Ovo preziranje bilo je letos okoličanom vendar enkrat preveč ter so sklenoli ločiti se od trga. Ali tisti den, ko se je imelo za to glasovati, prišlo je premalo okoličanov in Mahrenberžani so privlekli slednjega črevljarčeka, krojačeka in lončarčeka in so tako kmete potisnili v manjšino. Slovenska okolica ostane prišita nemškemu trgu in si mora dati od tega „komandirati“. Letina je bila bogata le po senu in slami, a zrnja je le pičlo. Krompir je v deževnem vremenu kar v zemlji zgjil. Dosti strahu pa je tudi prizadajala nevarna bolezen, po kojej je pri nas dosti svinj v zgnbo šlo.

Iz Bizeljskega. (Letina). Radi bi vedeli, kako je pri nas z vinom? — Dosti ga je, da je mnogim posode zmanjkovalo. Mislim, da se je vina pridelalo več kakor 20.000 vedrov. Prodalo se je še le kakih 6000 vedrov po 4.50—7.50 fl.

Kteri so v začetku oktobra brali, imajo koj dobro robo, v dežji in po dežji je pa slabeje. Grozde je zelo gnjilo, tako tudi slive, jabelka, bruske itd. Potem takem se je bati, da vino ne bo obstoječe; treba ga bo večkrat pretakati. Pšenice k letu ne bomo želi, ker zavoljo prevelike mokrote se ni dalo ne orati ne sejati. — Jesti in piti imamo delos dosti, dolgov in štibre tudi, denarjev pa nič, in ker je zima pritisnila, 8—10° R. — ne bo tovrnikov.

F. K.

Iz Konjic. Že lansko leto je v „Slov. Gosp.“ bilo omenjeno da ima naša širazredna šola učiteljico zvano: Schubitz (Šubic). Mislili smo, da se bo te dve leti, kar je med Slovinci, vsaj toliko naučila slovenskega jezika, da bi jo otroci v šoli razumeli. Pa zelo smo se pomotili. Nasledek temu je, da otroci nimajo nobenega veselja za šolo, še manje pa k svoji učiteljici, in da se morajo od starišev s silo tja poganjati. Ubogi so otroci, ubogi smo stariši pri takih razmerah! Res je, da ta gospodična ni več premlada, kar bi bilo uzrok, da bi se ne mogla naučiti vsaj nekaj slovenščine, pa slišali smo, da neki zna tudi francoski in angleški govoriti in da se s prav dobrim uspehom uči na citre igrati. Ker v teh predmetih tako dobre uspehe dela, mislimo, da bi ta ženska tudi iz slovnice še nekaj naučila, ko bi si malo prizadevala in pomislila, da mora vendar nekoliko vestno ravnati, in ozrla na to, da je med slovenskimi otroci. Pustite torej, gospodična, citre in vse reči druge in se naučite, česar Vam je treba — slovenščine, ako hočete slovenski kruh jesti in opravljati vestno, kar ste storiti dolžni!

A. K.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ljubljanski župan, nemčur Laschan, pač ne vé, kako se spodobi vesti se nasproti gospodu, katerega je mesto imenovalo za častnega meščana. Slavni general Filipovič se mu je za ovo čast prijazno zahvalil in naznanil, kedaj se pripelja v Ljubljano. Laschan pa tega ni povedal nikomur in je sam na kolodvor pricepetal — brez mestnih odbornikov — Filipoviča pozdravljat. Tem lepše je bil Filipovič sprejet na Dunaju, posebno pa v Budimpeštu od cesarja, ki so mu v svoji palači odkazali stanovanje. Govorica je, da bo Filipovič postal grof. Ljubljanski župan pa si naj pri Slov. Matici kupi knjižico: Olikani Slovenec! — Slavni reg. štev. 32., pri katerem je naš stotnik Medved bil v Hercegovini, je prestavljen na Dunaj in je tukaj obhajal veseli in čestiti vhod točno tedaj, ko so državni poslanci volili v odbor, ki bi imel razpravljati o Berolinskem miru, vsled katerega smo zasedli Bosno in Hercegovino. Poslanec Herbst in jegovi pristaši mislili so, da bodo odborniki vse zavrgli. Ali zmotil se je; večina je za odobrenje Berolinskega miru in je le Herbstov predlog, naj bi se grof Andrassyjeva politika pograjala, odločno zavrgla,